

ת"פ 65836/11/15 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רملה נגד נ א

בית משפט השלום ברملה

ת"פ 15-11-65836 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רملה נ' א
בפני כבוד השופטת רבקה גלט

בעניין: משטרת ישראל תביעות- שלוחת רملה
המאשימה
נגד
נ א
הנאשמים

הכרעת דין

האישומים

.1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המיחס לו 3 אישומים בעבירות אלימות כלפי בת זוגו וככלפי שוטר.

האישום הראשון, מתייחס לאירוע מיום 14.8.30, ולפי תיאור העבודות, בסמוך לשעה 06:55 הנאשם תקף את בת זוגו שהיתה בחודש השביעי להריוןה, בכך שהכה אותה בראשה. לאחר שהתמודטה, איבדה הכרתה ונפללה ארצתה, המשיך לבעוט בה בבטנה ובמצחה. כתוצאה מן האמור נגרמו לה נפיחות בלחיה, דימום באף, ונפיחות בשפטים. לנאשם יוכסה עבירה של תקיפה בת זוג וחבלה לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977(להלן: החוק).

האישום השני מתייחס לאירוע מוקדם יותר, מיום 12.4.14, ולפי תיאור העבודות, בסמוך לשעה 14:23, תקף הנאשם את המתלוננת שהיא בחודש השני להריוןה, בכך שהכה אותה בפניה. כתוצאה מן התקיפה נגרמו לה המטומה תחת עורית בעפוף ימין וחבלה פריאורובייטלית בעיניהם. לנאשם יוכסה עבירה לפי סעיף 382(ג) לחוק.

האישום השלישי מתייחס לאירוע המאוחר ביותר, מיום 14.9.14. לפי תיאור העבודות, בשעה 02:18 איתרו שוטרים את הנאשם שהוזע נגדו צו מעצר בגין האירוע נשוא האישום הראשון, כשהוא ברכב ברמלה. הנאשם נעצר והובא לתחנת המשטרה, שם הודיע לו כי אין להיכנס לата המעצר כשבידו מפתחות. הנאשם החל לצעקן ואים על השוטר ابو ריש "תיזהר ממני אתה עוד לא מכיר אותי". הנאשם התנגד למעצר בכך שהניף ידיו למעלה, והצליח לשחרר עצמו מן הכבילה, תוך שהכה את השוטר בסנטרו ובידיו. עוד אמר "הدم שלי לא הולך כך סתם, אתה עוד תראה ממני

ותראה את הדם שלך אני נשבע לך בלבבאי מ' ". לשוטר נגרמו שפשופים ושרירות בפרק האצבעות ביד שמאל. לפיכך יוחסו עבירות של תקיפה על רקע של מעצר חוקי לפי סעיף 381(א)(3) לחוק, ואiomים, לפי סעיף 192 לחוק.

.2. הנאשם כפר בעבירות כלפי בת זוגו באופן כללי בלבד. לעניין תקיפת השוטר טען כי האירוע התרחש כשהשוטר ניסה להוציא מידיו מפתחות, ולא התקoon לתקוף אותו. כמו כן, לא איים.

.3. למען הנוחות, יעריך דיון באישומים 2-1 המהווים פרשה אחת- במאוחד, ולאחר מכן אפנה לדון באישום השלישי.

דיון באישומים 2-1

הריאות במבט על

.4. עסקנן בפרשא המעוררת מרכיבות מסוימת, היהות שהמתלוננת והנאשם עומדים חזית אחת ומחייבים את העבירות מכל וכל. שני בני הזוג מאשרים כי אמנים המתלוננת הותקפה בשני האירועים הנזכרים בכתב האישום ונגרמו לה חבלות של ממש כמתועד בתיק החקירה, אך לטענות העבירות בוצעו בידי "בני משפחחה אחרת", עם נערקה סולחה לאחר האירועים, ואין לנאשם כל מעורבות. הן המתלוננת והן הנאשם סיירבו למסור פרטים אודות האחראים לתקיפה לטענותם.

.5. מן הריאות עולה כי המתלוננת נמנעה מהגשת תלונה בגין האירועים. בעדותה טענה כי כבר מתחילה החקירה מסרה שלא הנאשם הוא שתקף אותה, אך אנשי בית החולים והמשטרה לא האמינו לה.

.6. בנגדו לעדות המתלוננת, תועדו אמרות חז' שלה, אשר מ' וبنוכחות אנשי הצוות הרפואי או בנוכחות חוקרי המשטרה, בעת שהיתה מאושפזת בבית החולים, לאחר כל אחד מן האירועים. בamarות אלה התייחסה לשני אירועי האלים, הפלילה את הנאשם, והביעה פחד גדול מפניו ומפני משפחתה שלה. התביעה טעונה כי יש להעדיף את האמרות שנמסרו בסמוך לאחר תקיפתה, על פני עדותה המאוחרת.

.7. בנוסף לאמורות המתלוננת, מפני התביעה לтиיעוד הרפואי של חבלות המתלוננת, ולעדויות אנשי הצוות הרפואי בשני האירועים, התואמים את אמרותיה.

.8. עוד הביאה התביעה לעדות את אמו של הנאשם, נ' א', אשר מצאה את המתלוננת כשהיא חולה, מיד לאחר האירוע המאוחר, וליוותה אותה לבית החולים.

9. הتبיעה טעונה כי חיזוק לראיותה יש בשקיי הנאשם שבאו לידי ביטוי הן במסירת טענת אליבי שלא הוכחה (בנוגע לאיושם השני), והן במסירת גרסה פנטסטית לפיה המתלוננת הותקפה בידי בני משפחה אחרת, כל זאת ללא הבאת ראיות לכך.

10. הנאשם מצדיו, עומד על טענתו לפיה לא תקף את המתלוננת, והוא נשען על הכחשתה. לטענתו, אחרים הם שתקפו את המתלוננת, ונערכה עמו סולחה. לתמיכה בטענתו הביא לעדות מטעמו את סבו, מ' א', אשר ערך את הסולחה. בנוסף, העלה טענות שונות נגד קבלת אמרות המתלוננת, מהטעם שלדעתו אין עומדות בתנאים הנדרשים לפי דיני הראיות.

11. לאחר בחינת הראיות כולם, מסקנתי היא כי הتبיעה הוכיחה את העבירות בשני האירועים, מעבר לכל ספק סביר, בהתבסס על אמרות החוץ, וחיזוקים שונים המצביעים בחומר הראיות. אני מוצאת כי גרסת הנאשם, כמו גם עדות המתלוננת בפני, היו בלתי משכנעים ובלתי מהימנים.

12. להלן אביא ניתוח של מארג הראיות, המוביל למסקנה החד משמעית לפי הנאשם ביצוע את העבירות המוחסנות לו.

עדות המתלוננת

13. המתלוננת מאשרת שהותקפה בשני האירועים הנזכרים בכתב האישום, בהיותה בהרion, ובכל אחד מן המקרים הגיעו לבית החולים אסף הרופא:

א) ביום 12.4.14 (האירוע המוקדם) הגיעו לבית החולים בכוחות עצמה, במונית, ועל גופה תועדו חבלות באזורי העיניים: המטומה תת עורית בעפער ימין (פריאורביטלי) ושפשוף על פניה ברק שמאל. במסמכים הרפואיים נכתב כי היא מסרבת להגיש תלונה במשטרת או לצאת למלקט.

ב) ביום 30.8.18 (האירוע המאוחר) הותקפה ואיבדה את ההכרה, עד שנמצאה על ידי חמותה כשהיא שכובה על הרצפה בביתה, והאחורונה הצעיקה אמבולנס. השטים הגיעו יחד לבית החולים, ושם אובחנו כי הגיעו לאחר טראומה, ונראה איבוד הכרה בלתיי הקאה ובריחת שתן, וכן נמצאו חבלות. בכל המסמכים הרפואיים נכתב כי המתלוננת מסרבת לפרט מי תקף אותה. למחמת, סירבה להישאר באשפוז בנגד למלצת הרופאים, ושוחררה לפי בקשתה.

למעשה, הנאשם אינו חולק על עובדות אלה, וכל טענתו היא כי אין לו מעורבות בדבר.

.14. כבר עתה, אצין כי בעדות המתלוננת חל בלבול מסוים בין שני האירועים, כך שכאשר נשאלת אודות האירוע מיום 30.8.14, השיבה בטעות ביחס לאירוע מיום 12.4.14 ולהיפך (עמ' 17). מהשתלשות העיניים עולה בבירור כי הבלבול נועז באופן הפניתי השאלה אליה, על פי סדר הופעת האירועים בכתב האישום, כך שהאישום הראשון מתיחס לאירוע המאוחר בזמן (30.8.14), ואילו האישום השני עניינו באירוע המוקדם (12.4.14). יודגש כי המתלוננת ידעה להבחין היטב בין האירועים, והתייחסה לכל אחד מהם בנפרד, כך שהבלבול הוא אך ורק בזיהוי התאריך הנΚקב בפרוטוקול. אני קובעת כבר עתה, כי הבלבול זה אין משקל ראוי.

.15. כאמור לעיל, המתלוננת נמנעה מהגשת תלונה במשטרה, ובعدותה תמכה בטענות הנאשם. לכורה בכך יש כדי להחליש מכך את ראיות התביעה, אלא שהרושם שהותירה עדותה היה של כוונה להסתיר ולערפל את שני האירועים, בכל מחיר, וכך העידה (עמ' 14):

ש. אני הולך לשאול אותך על שני אירועים אבקש את התקיוסותך ארוע 30.8.14 (צ"ל 12.4.14 ר.ג) את זכרת מה היה ת. כן, קיבלתי מכח, הייתה בבית חולים.

ש. איפה קיבלת מכח
ת. על העין.

ש. ממש

ת. לא חשוב ממש, קיבלתי מכח על העין, גם אני לא זכרת מה היה, קיבלתי מכח על העין הייתה בבית חולים.
ש. איך הגעת לבית חולים

ת. החלטתי לשם בלבד. בא שוטר לשם שאל אותי מי הרבץ לך אמרתי לו שקיבלת מכח, הם אמרו לא מכח, הם אמרו שקיבלת אגרוף בעין. אני אמרתי שקיבלת מכח.
ש. ממשי קיבלת מכח לפי מה שאמרת לשוטרים
ת. לא אמרתי כלום.

ש. אמרת שהגעת לבית חולים איך הגעת באיזה אופן
ת. במוניות עצמאית.

ש. מישו לך אותך
ת. לא.

ש. מה קרה לך כתוצאה מהמקרה הזה
ת. מה אני זכרת אחרי כמה שנים? עשיתם אותם לבדוק אותה?
ש. לגבי האירוע המוקדם ממרץ 2014 (צ"ל: המאוחר מ-14.8.30 ר.ג) את זכרת מה קרה לך

ת. היה ריב בתוך הבית שלו, וקיבלו מכה.

ש. עם מי היה הריב

ת. עוד משפחה ביחיד עם המשפחה שלנו, באotta תקופה לא יכולתי לדבר, כי סוגרים את זה בינום יש אצלנו שאסור לערב משטרה סוגרים את זה שטי המשפחה שלי לערב משטרה, באotta תקופה באו שוטרים אליו לבייח חולים, דיברו אמרו זו הבעל, אני לא אמרתי כלום, אחד מדווק לשני זהה הבעל הבהיר לשוטרת לא אמרתי שבעל הריבץ לי, היה כל הזמן חקירה איך קיבלה מכות, היה אומerta לה כל הזמן שלא, בחקירה שהלכתי לתחנה גם אמרתי להם שלא. כי זה לא היה הוא. זה לא הוא.

עיננו הרואות, המתלוננת מעוניינת להסתיר ככל הניתן את זהות התקוף, אולי אינה זכרת את המקרה, ומנגד היא טוענת שלא יכולה אותה תקופה לפרט מי תקף אותה, בשל הסולחה שנערכה עם משפחה אחרת. כל אחד מן הנימוקים הללו, שיש בינום סתרה פנימית, דוחוק כלפי עצמו, וביחד אין זה מתבל על הדעת שהיא זכרת מי תקף אותה, באופן כה קשה עד שהיא צריך באשפזה, בעת שהיא הרה.

16. כפי שאראה בהמשך, הטענה לפיה הותקפה בידי בני משפחה אחרת, צחה כאן מפני המתלוננת לראשונה, ולא עלתה מפה במהלך החקירה, למרות שניתנו לה ההזדמנויות רבות לשכנע כי לא הנאשם הוא שתקף אותה. בעצם, גרסה כבושה לחילופין, שלא כל הסבר המניח את הדעת, והוא לא עשתה כל מאמץ על מנת לשכנע באמיותה, אלא הותירה אותה אמרפית ותלוישה. המתלוננת נימקה את אי מסירת פרטיה תקופיה, כך (עמ' 18 ש' 22): "באotta תקופה לא יכולתי לדבר, כי סוגרים את זה בינום, יש אצלנו שאסור לערב משטרה סוגרים את זה שטי המשפחה", ואולם בכך אין כדי להסביר מדוע היא נמנעת מפירוט הנסיבות ביום, בחולף השנים. בנוסף, גם אם ביקשה להימנע מסירת פרטיה המשפחה עמה נערכה הסולחה (לטענה), עדין אין הסבר להימנע מהמסור שמות כלשם של בני משפחתה או בני המשפחה הנאשם, אשר לפי טענה נכוו (עמ' 21 ש' 28). ועל כל, בעת עדותה הייתה המתלוננת מודעת היטב לחומרת האישומים והשלכותיהם האפשריות לפני הנאשם, ובכל זאת שמרה על לקונות. אופן עדותה הותיר את הרושם שיתר שהוא מבקש לטיעו לנאים, הרי היא מפוחדת מפנוי, וכל רצונה לסיים את העדות מבלי שתאלץ להפלילו. מסקנה זו מתחזקת מול מילוייתה שחוירו כמנטרה "זה לא הוא" או "לא אמרתי", כמו שכפה ש, ולצדן לא הצעה שום תיאור אלטרנטיבי קונקרטי של האירועים.

17. במהלך עדות המתלוננת עימה התביעה עם תוכן אמרות החוץ המפלילות שמסרה בבית החולים, ובעקבות הסתרות הוכזה כעדיה עונית ונחקירה בחקירה נגדית. גם בשלב זה, המשיכה להזכיר את הקשר של הנאשם לעבירות, אך כת אישרה שהוא מריבות בינה לבין הנאשם:

ש. סיפרת לשני שהוא הריב לך בבית

ת. לא סיפרתי لها את זה, אמרתי היה ריב בבית, לא אמרתי לה מי היה, אמרתי אף קיבלתי את המכות אמרתי לה שהוא ריב בבית קיבلت מכות, לא אמרתי לה נאשם ולא שטי משפחות.

ש. הוא לא הריב לך

ת. מה הבעיה שאני אגיד אם הוא הריב לי, בראש ובטן. מה הבעיה הייתי אומerta זהה באotta תקופה באותו זמן ששאלנו אותו היתי אומerta זהה הוא.

...

ש. באפריל האם הוא הרביץ לך
ת. לא.

ש. את זוכרת מה באפריל 2014 מה קרה לך

ת. קיבלתי מכח על העין.

ש. קיבלת חבלה בעיניים

ת. עין אחת.

ש. הוחקרה כתבה שאמרה לה שקיבלה מכח בעיניים

ת. החוקר רק בא, שאל אם את רוצה, אמר לי אל תדברי אם את לא רוצה והلن.

ש. אוגוסט 2014 גם אז דיברה איתךעו"ס

ת. אמרתי לה שאני הרבה על הזמן עם בעלי ויש בלגן בבית, לא אמרתי שהוא הרביץ לי באותו יום שאלת על המצב בבית
ויספרתי לה.

ש. היא מספרת שאתה אמרת שאתה הגעת אחרי אלימות של בעלך לא אמרת לה את זה
ת. לא.

ש. רוני אמר שכשבא אליו לדבר איתך לא רצית לשתף פעולה

ת. רק עם השוטרת דיברתי, בית חולים לא דיברתי עם אף אחד, הייתי עם חברים הם חופרים כל הזמן בעלי, בעלי
וכל הוצאות של הבית החולים אחד מדווח לשני כל הרופאים אחד מדווח לשני זה הבעל, זה הבעל.

ש. לעו"ס סירבת לשתף פעולה

ת. אני אמרתי לה שאנו כל הזמן רבים ולא מסתדרים אבל לא אמרתי שהוא הרביץ לי.

ש. אני אומר לך שהשוטרת רושמת שאתה מסרבת למסור תלונה
ת. כן לא רציתי למסור תלונה.

...

ש. את אמרת לשני שאתה לא רצית למסור תלונה כי זה עשוי לסכן אותך

ת. מה יסכן אותי? אני אגיד לך תגיד כל התיקים, לא הגעתו לבית החולים מדקירה, הרבה פעמים הייתי בבית החולים גם
בזמן שלא הייתה נשואה אליו, כל פעם אני מסרבת להגיד, מה גם זה הוא? עכשו אני רוצה להתאבד, אם אני מתאבדת
מה הוא הרג אותי?

ש. שני אמרת שאתה אמרת לה, שהמשפחה שלך לא תאהב את התלונה ועלולים לזרוק אותך לרחוב
ת. לא אמרתי את זה.

יש לשים לב לכך שגם בחקירה הנגדית, לא מוסיפה המתלוננת כל פרטים אודוט האירועים, ולא פורשת תמונה ממשית של התרחשויות, כפי שניתן היה לצפות ממי שמוסר גרסתאמת, ביחוד בשעה שלכאורה יש לה עניין לשכנע כי לא הנאשם תקף אותה.

אמרות חז' של המתלוננת

18. מול עדותה הביעיתית של המתלוננת, הציגה התביעה מארג שלם של עדויות על אמרות חז', אותן מסרה בעת אשפוזה, מיד לאחר קרות האירוע המאוחר, כמפורט להלן:

אמירה בפני השוטר לחמי: לפי עדותו ביום 30.8.14 נשלח לבית החולים אסף הרופא כדי לגבות הودעה מן המתלוננת לאחר שהותקפה בידי בעלה. בתחילת המתלוננת סירבה לשתף פעולה, ומסרה כי אינה מעוניינת להתלונן, אך לאחר מכן מסרה לו את שתיעד במצר שרשם למחירת (ת/2): "הוא חזר בשעות הבוקר המוקדמות כשהוא תחת השפעת אלכוהול וסמים והחל להזכיר אותה. הנ"ל סירבה להמשיך ולשוחח עמו ורק מסרה כי היא מתכוונת לлечת בבית הדין השرعី ביפוי לסגור את הסיפור זהה... לדבריה בעלה נאלל לא הגיע לבית החולים כמו כן לבני משפחתה הוריה ואחיה היא ביקשה שלא יגיעו לבקרה". בחקירה הנגדית מסר לחמי כי תיעד כל שוצר בסמוך לאחר האירוע.

אמירות בפני השוטרת שני אלבז: אלבז העידה כי ביום 31.8.14 יצא לבית החולים בהוראת קצין, על מנת לברר מדוע הגיע המתלוננת לבית החולים. כשהגיעה מסירה לה העובדת הסוציאלית כי המתלוננת לא משתפת פעולה, מדברת על אלימות, אך מעוניינת לעזוב את בית החולים, למורות שנטבקשה להישאר להשגחה. אלבז ערכה שיחה עם המתלוננת בחדר פרטי, וכך תיארה בעדותה את מה שם' לה (עמ' 28 ש' 03):

"ישבנו דיברנו, היא לא כל כך רצתה לשתף פעולה אמרה שהיא מפחדת מהמשפחה שלה, שיזרקו אותה לרחוב בתשאול שעשית לה, סיפרה על אלימות בעבורה, אמרה שהוא לא עובד באופן קבוע שהוא מעוניין להשתמש במסמכים שותה אלכוהול ולא עובד באופן עקבי, תארה ארוע בעקבותיו הגיעו לבית החולים. היא ממש סיפרה שהגיעו לפנות בוקר שומה תקף אותה בעט בה בבטן היא נפללה על הרცפה, אז שאלתי מה קרה אחריו שנפללה על הרცפה המשיכה לתאר עוד מקרה של אלימות, סליחה הוא דחף אותה וatz בעט בה בבטן, אז סיפרה לא זכרת אחרי כמה זמן, פתחה את העיניים וראתה את חמתה בבית שלה, והזמין לה אמבולנס, שאלתי אותה אם סיפרה לחמתה מה קרה אין הגעה למצב הזה, אמרה שהיא לא חילחה לדבר, רק בכתה. הצעתי לה מקלט היא סירבה אמרה שהיא עוד מקרים של הורים שלה, אם לא תסדר שם תפנה לרוחה, הגעתה לתחנה אחרי שפגשתי אותה, העלייתי את כל הפגישה שהיא הייתה לי איתה על הכתב, זה רשם במצר".

ש. איזה עוד ארוע סיפרה לך

ת. היא סיפרה, שאלתי אם האלים באופן קבוע, רציתי להבין מה קורה שם בבית, סיפרה שבתחלת ההריון, שפגשתי אותה היא הייתה בהריון לא זכרת באיזה חדש, אמרה בתחלת ההריון היה עוד מקרה שתקף אותה, לא הרחיבה לא רצתה לשתף פעולה.

ש. מה היא אמרה שקרה לה באותו אירוע

ת. היא אמרה שבתחלת ההריון תקף אותה היו לה חבלות בעיניים הגעה בעקבות המקרה הזה גם לבית החולים שהשתחררה חזרה לבית של הורים שלה, לא אליו, אחרי חדש החזרו אותה אליו.

ש. אך היא סירה לך שהוא תקף אותה באירוע

ת. מעיינת בדוח, זה דוח משנת 2014 אני לא זכרת בעל פה, הוא נתן לה מכות עם הידיים בראש כתובתה מכר היא נפלה על הרצפה המשיך לחתה לה בעיטה בבטן היא לא יכולת לקום מהרצפה ולפתח את העיניים (מקרה מהדוח).

ש. מה היא ראתה לנכון לעשות

ת. היא כל הזמן אמרה שהיא מפחדת מאד, מהמשפחה שלה, שאלתי אם היא פוחדת מהמשפחה שלו אחיהם שלו, היא תמיד צינה שהיא פוחדת מהמשפחה שלה, אמרה שבכל זאת היא הולכת לבית שלהם אם לא תסדר שם היא הולכת לרווחה.

ש. היא אמרה שהיא לא אמרה לך שבעליה היכה אותה

ת. היא מושקרת. אני לא ארשום בדברים סתום.

אלבז הסבירה כי הגיעו לבית החולים במטריה לגבות עדות מן המטלוננט, אך הבינה עד מהרה כי היא לא רוצה להגיש תלונה, لكن התquila לתשאל אותה. בחקירה הנגדית עמדה על כך שככל שרשמה מ' מפי המטלוננט ושללה את האפשרות שהיא ניזונה מדברים ששמעה מפי הוצאות הרפואית. באמצעותה הוגש המזכיר שערכה לאחר הביקור בבית החולים (ת/3), ובו פירטה את כל מה שמי' לה מפי המטלוננט.

יש להזכיר כי האמרה שנמסרה לאלבז בבית החולים מתייחסת הן לאירוע המאוחר, והן לאירוע המוקדם.

אלבז העידה כי בנוסף לשיחתה עם המטלוננט בבית החולים, ביום 21.9.14 הופיעה המטלוננט בתחנת המשטרה, ומסרה דברים אותם תיעדה מיד במצר (ת/4): "לא מעוניינת להגיש תלונה, את מה שהיא לה היא אמרה, ולא רוצה לספר לי עוד כלום. לטענתה רוצה להתגרש, ולא חוששת לחיה".

אמרה בפני עו"ס רחל דרכמן: דרכמן העידה כי במסגרת תפקידיה בבית החולים היא משוחחת עם נשים במחלkat הרין בסיכון, וכן שוחחה עם המטלוננט אולדות אלימות במשפחה, ביום 30.8.14. המטלוננט מסרה לה שיש אלימות בין בני הזוג, מצד בעל. לדבריה, המטלוננט סירבה להגיש תלונה במשטרה או לצאת למלקט, ומסרה כי זה לא יעזור לה לשנות את המצב. דרכמן אישרה כי עוד טרם פגשה במטלוננט כבר נמסר לה כי מדובר באירוע אלימות, אך היא ערכה שהיחה פרטית עם המטלוננט, ולאחר מכן, תיעדה את הדברים בדו"ח ייעוץ (ת/5). לדבריה, רוב מה שהיא רושמת בדרך כלל, אף במקרה זה, הוא מפי המטלוננט. עוד הבירה כי היא נכחה בשעה שהשוטרים פנו אל המטלוננט וביקשו שתתגish תלונה והיא סירבה. בנוסף, שללה את האפשרות שהיא זו שפירושה את דברי המטלוננט כאלו אמרה שבעלת תקף אותה, והבירה כי בשיחתה עם המטלוננט, זו אמרה לה במפורש כי בעל הוא התוקף.

.19. גם ביחס לאירוע המוקדם, הבירה התביעה עדות על אמרת חוץ:

אמרה בפני עו"ס אמרה בן חיים: בן חיים העידה כי פגשה את המטלוננט בעת אשפוזה לאחר האירוע המוקדם. ביום 13.4.14 מילאה טופס סיכון ייעוץ סוציאלי למטלוננט (ת/8) ורשמה כי עליה חוד לאלימות כלפייה, במשפחה,

ובדרך כלל, התקיפה היא מצד הבעל. כנשאלה אודות האפשרות שהמתלוננת לא אמרה לה דבר בעניין התקיפה, אלא שמעה זאת מן הוצאות הרפואיות, שללה אפשרות שכזו, וטענה כי על פי הנוהל, היא משוחחת עם המתלוננת וושומעת מפה. כמו כן, עמדת על דעתה, כי המתלוננת אמרה לה שהיתה אלימה במשפחה וכשהיא רושמת כך, בדרך כלל הכוונה לתקיפה מצד הבעל. באמצעות העדה הוגש דוח שרשמה ביום 14.4.12 בכתב ידה, לפיו הזמנה בשעה 16.00 וסיימה את הייעוץ בשעה 18.00. בנוסף, הוגש דוח מודפס שערכה למחירת.

20. הנה כי כן, תועדו מפי המתלוננת 3 אמירות נפרדות במהלך היממה שלאחר הairoeu המאוחר, בהן מסרה لأنשיים שונים כי מי שתקף אותה הוא הנאשם, ואף תיארה את אופן התקיפה בצורה מפורשת התואמת את החבלות. באחת מן האמירות הללו התייחסה אף לairoeu המוקדם (בפני השוטרת אלבז). כמו כן, לאחר קרות הairoeu המוקדם, תועדה מפה אמרה המפלילה את הנאשם.

21. בהתאם להוראת סעיף 10(1) לפקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א-1971, ניתן לקבל קריאה עדות על אמרה שאמיר אדם שנעשה בו לפני הטענה מעשה אלימות, והאמרה נוגעת לאותו מעשה או לניסיונו, אף אם האדם אמר אותה איןנו נוכח כעד, ובלבך שם' ה בשעת מעשה האלימות או בסמוך לאחריו, או בשעה שהיא הייתה לו ההזדמנות להטאון עליו. פעמים רבות נקבע כי הטעם שבבסיס התרת החרג של קרבן אלימות, נועץ באופןין של הניסיות שבהן מ' האמרה, "אלו הן נסיבות המקומות חזקה שבעובדת בדבר אמריתון, שהדעת נוותנת שבנסיבות אלה, אין דעתו של הקרבן נתונה לאמירת שקר בדבר נסיבות תקיפתו" (קדמי, על הראיות 2009, חלק שני, 589). בהמשך, נקבע לא פעם כי חומרת הפגיעה שנפגע קרבן האלימות, מס'יעת להסיר את הספק באשר לאמינות אמרתו (קדמי, שם עמ' 618). עוד נקבע כי המונח "סミニכות" מתפרש על-פי נסיבות העניין, כך שניתן לראות גם באמירות בית החולים כסמכות לairoeu. ההלכה הפסקה קבעה כי העובדה שמדובר באמרה שנייה לפני שוטר או בתשובה לשאלת שאלינה מדרכיה, אינה שוללת את קבילהה של אמרה מפי קרבן אלימות לפני הסעיף האמור (קדמי, שם בעמוד 621; ע"פ 3737/91 חיר נ' מד"י (14.5.92); ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (5.8.13)). כך, אין פגם אם האמירות נמסרו תחילה באופן ספונטאני, ולאחר מכן בתשובה לשאלות כגון "מי ירה" או "מה קרה", הן בזירה והן בבית החולים (ע"פ 3263/13 פלוני נ' מד"י (19.3.17)).

22. כפי שאראה להלן, אמירות החוץ של המתלוננת מקיימות את כל התנאים הנזכרים, לשם קבלתן קריאה: ראשית, מעבר לצורך, המתלוננת הייתה עדה במשפט, אף כי הייתה עדה עיינית. שנית, כל העדויות אודות האמירות היו מהימנות וסדירות, ואין כל סיבה לחשוד שבאו ממניע אחר מלבד חשיפת האמת כפי שהיא; האמירות תועדו על ידי עובדי בית החולים, או שוטרים, שאין להם נגיעה אישית; באמירות מתועדים דברים שאמרה המתלוננת בתשובה לשאלות שהופנו אליה אודות נסיבות תקיפתה. שלישיית, כל האמירות מ', במהלך השעות שלאחרairoeu, וכלל המאוחר כימה לאחריו, ובכך מתקיים יסוד **"הסミニכות"** בזמן. רביעית, עולה מן הראיות, כי האמירות נמסרו **בנסיבות הראשונה** שהתאפשר למתלוננת "להטאון" על המעשים, עם הגיעה לבית החולים. באIROEU המוקדם, המתלוננת הגיעה לבית החולים באופן עצמאי, במוניטין (עמ' 22 ש' 5), כך שברור כי לא הייתה לה ההזדמנות לספר את שairע, אלא כשפגשה באנשי הצוות בבית החולים. באIROEU המאוחר, הגיעה באמבולנס לבית החולים, זמן קצר לאחר תקיפתה, ורק שם סיירה את אשרairoeu. חמישית, בנגיגוד לעדותה העיינית של המתלוננת, העידו כל העדים על כך שהיא מסרה את התוכן המפליל מיזמתה, ללא שהודרכה למסור תוכן מסוים. גם אם שודלה להסביר לשאלות, אין בכך כל פסול, אלא להיפר, בשים לב לאינטרס הציבורי במציאת האשמים.

23. בוגע לאירוע המאוחר, עשויו הייתה לעלות הטענה כי המתלוננת מסרה אמרה קודמת, בפני חמותה נ', אשר הייתה הראשונה שפגשה בה לאחר תקיפתה. אזכור נ' מצאה אותה שכובה על הרצפה בביתה, והוא זו שהזעקה אמבולנס וליוותה אותה לבית החולים. לפי עדותה, המתלוננת סיירה לה שקיבלה מכות. כשנאללה ממי, השיבה (עמ' 63): "مالו אנשים שהיו בבית... מאייפה אני יודעת? את השאלה הזאת יכולת לשאול אותה, אני לא ראית... אנשים שהגיעו אליה הביתה וקיבלה מכות... כל הזמן הם רבים ברחוב. רבים ומרביצים". בהמשך, טענה שלא המשיכה לשאול ולברר אצל המתלוננת מהו אירוע. היא אף הזכירנה נחרצות כי שאלה את המתלוננת אודות הקשר של הנאם למעשים, והוסיף כי אילו היה בנה מכיה את המתלוננת, "אני לא צריכה להסתיר" (עמ' 68 ש' 21). כאמור, ניתן היה לחשב כי בפנינו אמרה של המתלוננת בפני נ', בהזדמנות הראשונה, הסותרת את טענות התביעה, ולפיה יש להפנות את זרקור האשמה אל אותם "אנשים". אלא שמסתבר כי נ' מסרה דברים שונים בתכליות בהודעתה (ת/6), שנמסרה כשבעה לאחר האירוע. בהודעה לא מסרה כלל אודות אמרה של המתלוננת בדבר "אנשים" שבאו לביתה ותקפו אותה, אלא טענה כי המתלוננת לא רצתה לענות מי תקף אותה, וכן אמרה שהיא עצמה העלתה חשדות בדבר מעורבותו של הנאם. בהודעתה עולה שוב ושוב האפשרות שהנאם תקף את המתלוננת (שם ש' 19, 40, 56), ונראה כי זה היה חודה העיקרי. כמו כן, עולה מהודעתה כי המתלוננת סירבה להשיב על שאלותיה. הסתיירות הבולטות בין עדותה לבין הודעתה מלמדות כי הגישה בעניין אמרת המתלוננת אודות "אנשים" שתקפו אותה, היא גרסה כבושה ומאותרת שכן מטרתה לנתקות את הנאם, וועלה חשש של ממש כי היא תואמה עם המתלוננת בשלב מאוחר. מסקנה זו מתחזקת לנוכח הקפדה של נ' להיעיד באופן לכוון כדי לא טרחה כלל לברר עם המתלוננת את הנסיבות, הסתפקה באמירותיה הסטמיות (עמ' 66 ש' 18), ואף לא ראתה עליה כל סימני חבלה (עמ' 67 ש' 21). המסקנה הברורה העולה היא כי יש להעדיף את הودעת נ' על פני עדותה, שכן אני קובעת כי המתלוננת לא סיירה לה מה אירוע, והדבר מובן לרקע סערת נפשם וחבלותיהם, שנגרמו בידי לא אחר-אלא בנה של נ'. לכן, ההזדמנות הראשונה שבה פתחה המתלוננת את סגור לבה הייתה בבית החולים.

24. גם אילו קבעתי כי אמרות החוץ אין עומדות בדרישות לצורך קבלתן כאמרת קרבן אלימות, הריחן מקיימות את הדרישות לצורך הגשתן מכוח סעיף 10א' לפקודת הראיות, כפי שטענה התביעה.

בהקשר זה יש להזכיר כי על פי ההלכה הפסוקה, לצורך קבלת אמרת חוץ מכוח סעיף 10א, אין זה הכרחי כי תהיה חתומה על ידי מוסרה, ואפילו יכול שתהיה זו אמרה שתועדה בili ידיעתו (ד"נ 23/85 מד"י נ' טובול 11.12.88). בנוסף, יש להזכיר כי הדרישה שתהיה האמרה ערכוה בכתב, פורשה בפסקה כמחיבת "זיקה קרובה" שבاهיוין בין מועד עריכת הכתב לבין מועד מתן האמרה, אך נקבע שאין צורך שתתקיים בו-זמןיות של הרישום. בית המשפט העליון קבע כי במקרים נ滅די זמן זה על פני שעות או ימים אחדים (ר' גם ע"פ 895/09 פינטו נ' מד"י (22.3.10)). ענייננו, כל אמרות המתלוננת נרשמו בטוויה זמן קצר למדוי לאחר מסירתן. חלק מן האמרות נרשמו מיד לאחר מסירתן (האמרות בפני אלבז, דרכמן ובן חיים), ואחת מהן נרשמה למחרת (האמרה בפני לחמי). כל מתעדיו האמרות הם עובדי ציבור מקצועים אשר ניתן היה להתרשם מן הרצינות שבה התייחסו לחובת התיעוד שחללה עליהם, וכולם העידו על שగרת עבדותם בה הם מקפידים לרשום את אשר שמעו באזניהם מפני המטופל או קרבן העבירה, ואין מוסיפים משליהם.

לאחר ששמעתי את העדויות בעניין אופן מסירת האמרות ותיעודן בכתב, נחה דעתני כי מתקיימת זיקה קרובה בין מתן האמרה לתייעודה. לפיכך, אמרות המתלוננת קבילות כרואה גם מכוח סעיף 10א'.

.25. בין אם מתקבלות האמרות מכוח סעיף 10(1) ובין אם מכוח סעיף 10א', תנאי לקבלתן הוא כי "מצא בחומר הריאות דבר לחיזוקן. לסוגיה זו אפנה עתה.

חיזוקים לאמורות החוץ

.26. להלן אראה כי בחומר הריאות מצויים חיזוקים למכביר, המאמתים עניינים שונים שהם בלבית אמורתו של המתלוונת. יש להזכיר, כי החיזוק הנדרש על פי הדיון, אינו צריך להיות בגדר של "ראיה מסבכת" כלפי הנאשם, אלא די בראיה המאמת את האמרות (ע"פ 557/06 עלאק נ' מד"ו (11.4.07)). בנוסף, נקבע בפסקה כי די, לעניין החיזוק, כי הראייה הנוספת תאמת פרט רלוונטי לעבירה, הכלול באמירה, ואין זה נדרש כי היא תתייחס דווקא לנקיודה השניה במחלוקת בין בעלי הדיון. אף לאן נדרש כי ראיית החיזוק תתיחס לכל פרט מהפרטים הכלולים באמירה (ע"פ 8140/11abo עסא נ' מד"ו (3.9.15)).

חיזוקים ביחס לאיורו המאוחר

.27. החיזוק העיקרי לכל אחת מאמרות המתלוונת, מצוי באמרות האחרות שמסרה. כזכור, המתלוונת הפלילה את הנאשם בתקיפתה, הן בפני לחמי, הן בפני דרכמן, והן בפני אלבז, כשעם כל אחד מהם קיימה שיחה פרטית נפרדת, ואיש מהם לא שמע את שיחתה עם الآخر. כל אחד מן העדים הללו עמד על דעתו כי לא ביסס את רישומיו על דברים ששמע מפי אחרים בבית החולים, אלא על פי המתלוונת בלבד, כך שבעצם, לפניו אמרות המחזקות זו את זו. כידוע, העובדה שראייה טעונה חיזוק, אין בה כדי למנוע ממנה לשמש כחיזוק לראייה אחרת, אם כי על בית המשפט לננקוט זיהירות בהסתמכו על חיזוק שכזה, לבדוק (ע"פ 7679/14 זהادة נ' מד"ו (15.8.16); ע"פ 7758/04ALKADER נ' מד"ו (19.07.2007)). בענייננו, אין מדובר בחיזוק ייחיד, כפי שנראה להלן.

.28. חיזוק נוסף לאמורות האמרות מצוי בכך שהמתלוונת מסרה אותן זמן קצר לאחר הגיעה לבית החולים, כשהיא חבולה וכואבת (ע"פ 6164/10 פלוני נ' מד"ו (20.2.12)). לפי עדות האחوات בבי"ף, המתלוונת הגיעה באلونקה כשהיא מלאה בחמותה, ונראו עליה סימני חבלה בפנים, נפיחות בפנים ושבשתים, סימנים כחולים, דימום מהאף, וחול על המצח. בבדיקה נמצאו רגשות רחימות בבטן שמאל תחתונה, ונפיחות בשפה העליונה. גם לחמי העיד כי כשהגיע לתשאל את המתלוונת ראה חבליות על פניה, ותווך דומה עליה בדו"ח הפעולה של השוטר שרעבי (ת/9). על פי אסופה המסמכים הרפואיים מן האשפוז (ת/7), התאוננה על כאבים בראש ובבטן בכל מהלך האשפוז. בכך יש להוסיף כי באותה עת הייתה המתלוונת מצויה בחודש השבעי להרiona. בנסיבות הללו, אין זה מתקובל על הדעת כי מצאה פנאי נפשי לצורך גיבוש מזימה נגד הנאשם, ונראה הגיוני הרבה יותר, ששפכה מרرتה האותנטית נגדו.

.29. אם לא די בדברו, יש להוסיף כי על פי הריאות, המתלוונת הייתה נסערת ביותר בעת שנלקחה לבית החולים. בעדות חמוטה נ' מ' (עמ' 63 ש' 13): "היתה בוכה כל הזמן גם באמבולנס, ושם באו בבית חולים ושאלו ולא אמרה להם כלום, לא דברה". גם בכך יש כדי לתמוך במסקנה שאמרות המתלוונת אותנטיות, ולא נבעו מזוימה כלשהי שתכננה (ע"פ 1275/09 פלוני נ' מד"ו (1.9.09)).

.30. אין לשכוח שהמתלוננת כלל לא הייתה מעוניינת להפליל את הנאשם, ורוב הזמן סיירה לשתף פעולה, ולהשיב לשאלות הצוות הרפואי והשוטרים, מתוך רצונה דווקא להימנע מההפלתו. משכך, קשה להלום כי הדברים המועטים שאמרה, כשהצליחו סובביה לשכנעה להפר שתיקתה, היו עלילתיים.

.31. נקודה חשובה נוספת היא ההתאמה שבין תיאור התקיפה מפי המתלוננת, לבין החבלות שנגרמו לה. המתלוננת העידה כי קיבלה מכות בראש ובעיטה בבטן, ואמנם תועדו סימני חבלה בפניה, וכן רגשות רחמיות.

.32. עוד חיזוק יש בעדות המתלוננת לפיה אכן היו מריבות בינה לבן הנאשם (עמ' 23 ש' 22), והוא בלאן בבית. חשוב לציין עבנין זה, כי בעודם הוכיחו בחקירותו כל מתייחסות בינו לבין המתלוננת וטعن שיחסיו עם המתלוננת "זהב" (ת/1 ש' 57), הרי בעדותו אישר שהוא מריבות, עד כדי כך שייתכן לדעתו כי המתלוננת העילה עליו (עמ' 73 ש' .(23)

.33. חיזוק נוסף לטענות המתלוננת יש בהודעתה של נ'. כבר הבחרתי קודם לכן, כי נ' לא הייתה עדה לתתקיפה, ולא מסרה עדות מפלילה כלפי הנאשם באופן ישיר. עם זאת, יש שemuות לעובדה שבהודאתה היא העלה חשודות ממשיים לכך שהנائم תקף את המתלוננת, וזאת לצורך עצם אמירת הדברים.

.34. כל אחד מן השוטרים תיעד בכתב את אמרת המתלוננת כי בכוונתה להתגרש מן הנאשם. לחמי העיד כי היא אמרה לו שהוא "רוצה לגמור את הסיפור זהה" (עמ' 10 ש' 18) ובនוסף רשם בת/2: "סירה להמשך לשוחח עמו ורק מסרה כי היא מתכוונת לכת לבית הדיןشرع ביפו ולסגור את הסיפור בינם". אלבז העידה כי המתלוננת הגיעה לתחנת המשטרה ביום 21.9.14 ובין השאר אמרה שהיא רוצה להתגרש מן הנאשם, והדברים תועדו בזיכרון (ת/4). רצונה של המתלוננת להתגרש מן הנאשם, אינו נוגע לplibת האמרות אודות עצם תקיפתה, והשוטרים לא היו יכולים לדעת על כך, אלא מפה. העובדה שהמתלוננת מצאה לנכון לקשור בין תקיפתה לבין רצונה להתגרש, מחזקת את אמרותיה המפלילות, שהרי אם "אנשים" אחרים תקפו אותה, לא הייתה לה כל סיבה להזכיר את רצונה להתגרש דווקא בעיתוי זה.

.35. באופן דומה כאמור, אני מוצאת חיזוק בדמיון שבין הדברים שמסרה המתלוננת לחמי, לבין מה שמסרה לאלבז, ולעו"ס דרכמן ברגע ליחסה עם בני משפחתה. לכל אחד מן העדים, אמרה המתלוננת בנפרד, כי היא פוחדת מבני משפחתה, אשר באירוע האלים הקיים, החזירו אותה בנגדו לרצונה אל הנאשם כעבור חדש (ת/2, וכן עמ' 29 ש' 16). גם עניין זה אינו מצוי בplibת האמרה המפלילה את הנאשם, וגם לגבי לא היו יכולים החוקרים לדעת, אל מול שיתפה אותם. העובדה שמצויה צורך לספר על כך לשוטרים ולעו"ס בעיתוי הנוכחי, מלמדת כי היה קשר בין האלים לבין רצונה לחזור למשפחה. אילו הותקפה על ידי "אנשים", לא הייתה לה כל סיבה לרצות לשוב לבית הוריה, או לספר על מצוקתה מול הוריה שהחזירו אותה לבית הנאשם.

.36. עוד חיזוק לטענות יש בכך שהמתלוננת תיארה בפני דרכמן ואלבז את אופן השתלשלות העניינים לאחר שהותקפה, באופן זהה לתיאור שמסירה חמיתה נ' בהודעתה (הודעה אותה העדפת עלי פנוי עדותה. ר' סעיף 23 לעיל):

درכמן רשמה כי המתלוננת תיארה ש"בעלה לcko את התינוק לאמו שהבינה שהוא אירעו אלים, הזמיןה מד"א והצטיפה אליה", ובאופן דומה רשמה אלבז (ת/3) "בשלב מאוחר יותר חמתה ספירה לה שבולה הגע עם התינוק שלהם בשעה מוקדמת זהה היה נראה לה מוזר, היא חשבה שאולי היא לא מרגישה טוב, או שהם רבים لكن היא החלטה להגע אליה הביתה". תיעוד זה תואם את הودעת נ' (ת/6 ש' 10): "נайл הביא את הבן שלהם תינוק, בבוקר בשש וחצי, אני חשבתי אולי אשטו לא מרגישה טוב, כי היא בהריון, הלכת אליה...". העובדה שבஸמור לאחר האירע עלה תיאור זהה מן המתלוננת ומחממותה, ובו לא בא זכרם של "אנשיים" שתקפו את המתלוננת, מחזקת את המסקנה שאמרות המתלוננת הן המשקפות את האמת.

חיזוקים ביחס לאירעו המוקדם

37. כזכור, המתלוננת מסרה אמרה מפלילה לפני הנasm בעת אשפוזה המוקדם, מיד לאחר קרות האירע, וכן ספירה אודות אירע זה, באזני אלבז, בעת אשפוזה לאחר קרות האירע המאוחר. בהתאם להלכה הפסוקה, כפי שהובא לעיל, ניתן למצוא לכל אחת מן האמרות חיזוק, ברועה (ר' סעיף 26 לעיל).

38. חיזוק נוסף יש בכך לאחר האירע המוקדם הגעה המתלוננת לבית החולים כשהיא חבולה בעינה, והדבר תועד במסמכים הרפואיים (ת/8). האחות קציעה אלדר העידה כי ראתה חבלה של עין נפocha וכן רגליים וידים כאבות. באופן תואם העידה הרופאה ד"ר שפיו טל כי נמצא אצל חבלה פריאורוביטלית בעין, שהצריכה קירור מקומי ומשחה. שעה שהמתלוננת הגעה חבולה כך לבית החולים, אין סבירות בטענה שהיא לה פנאי לתכנן מזימה נגד הנasm.

39. בנוסף לדבריו, עו"ס בן חיים ציינה בתיעוד הרפואי "תגובהות רגשיות: מגיבה בסערת רגשות, כאובה, מפוחדת", וגם במצב נפשי מעורער זה יש כדי לחזק את מהימנות האמרות.

40. עוד יש להזכיר את ההתאמנה בין תיאור המתלוננת את אופן תקיפתה, לבין החבלה בעין. ביחיד, יש חיזוק בכך שבעת אשפוזה לאחר האירע המאוחר, ולמרות סערת נפשה, זכרה לתאר במדוק את אשר אירע לה באירע המוקדם, באופן התואם את התיעוד הרפואי, מזמןאמת.

41. לא ניתן להזכיר שוב, כי למחלונת לא היה רצון להפליל את הנasm, אלא להיפר, כך שהדעת נוتنת כי המילים הבודדות שהצליחו אנשי הטיפול להציג מפה, לא היו עלילות שווה נגדו.

סיכום ומסקנות בינויים

42. עדות המתלוננת אודות כל אחד מן האירועים הייתה חמוקנית, והוא עשתה כל שלאל ידה על מנת להימנע ממשירת פרטים ממשיים אודות זהות תקיפה, אופן תקיפתה, ומכלול הנסיבות. העדות הותירה רושם בעיתוי בולט: מחד,

התcheinות מוחלטת לכל האמרות, והדיפת כל ניסיון לקשר את הנאשם לאירועים. מאידך- העדר כל גרסה ממשית אלטרנטיבית להתרחשויות, חזקה על מנטרות, ורחקה של הנאשם, כמו שכפהה ש.

.43. לעומת זאת, מתוך העדויות הרבות אודות אמרות החוץ של המתלוננת, עולה תמונה ברורה הנonta פשר לחבלותיה. הראיתי כי כל אחת מן האמרות המפלילות שמסירה, מקיימת את תנאי הקבילות על פי פקודת הראיות, ונתמכת בחזוקים רבים וכבדי משקל בחומר הראיות. לפיכך, האמרות קבילות לשמש כראיה לתוכן.

.44. פקודת הראיות מעניקה לבית-המשפט היושב על המדוכה שיקול דעת נרחב באשר להעדפותה של אמרת חוץ על פני עדות שניתנה במשפט, ואני כובל את בית-המשפט לשיקולים אלו ואחרים (ע"פ 557/06 עילאק נ' מד"י 11.4.07). במקרה דנן, המסקנה הברורה העולה מניטוח הראיות היא כי אמרות המתלוננת עדיפות על פני עדות עשרה מונימם.

.45. עדיפותן של האמרות מתבלט עוד יותר, נוכח הביעיות הרבה העולה מעדויות ההגנה, כפי שיפורט בהמשך.

הודעת הנאשם

.46. כפי שניתנו היה להבין כבר קודם לכן, הנאשם נחקר בגין שני האירועים, רק לאחר שאותר ונעצר ביום 6.9.14. חשוב לציין כבר עתה כי על פי הראיות, המשטרה חיפשה אחורי ארוכות, ואף הושארו עבורו הזמנות להתייצב במשטרה, אך הוא בחר שלא לעשות כן, עד שאותר בביקורת שגרתית, כשהוא ישב ברכבו במצב שני, ונלקח לתחנת המשטרה. אגב- על העובדות הללו אף הוא עצמו אינו חולק (ח/1 ש' 51-48).

.47. בהודעה מיום 6.9.14, טען הנאשם כי לא תקף את המתלוננת, ואמר כי הוא יכול להסביר עכשו על מנת שתגיד ש"אין כלום". עוד אמר "אם היא תבוא עכשו מולי ותגיד לכם שאני תקפטית אותה, מצדדי שתשפטו אותה". כשנשאל הין היה ביום האירוע הקודם, השיב כי אינו זכר, אך ישן בביתו בכל לילה. ואולם, לאחר מכן סירב להשיב על השאלות, והודיע כי הוא שומר על זכות השתקה. בין היתר, אמר "למה שאני ATKOF' אותה בכלל".

.48. כדי, שתיקתו של הנאשם יכולה לשמש חיזוק נגדו, ככל שלא ניתן להסביר סביר. בעניינו, לא ניתן כל הסבר לשתקתו של הנאשם.

49. הנאם הכחיש כל קשר לעבירות, אך עדותו הייתה רצופה קשיים, סתיות ופרכות. יותר מכל בלבתו עיינותו, שהובילה לתשובות לקוניות ומטעמות. עדותו הראשית הייתה קצרה, ולצורך ההתרשומות אביא את דבריו ביחס לאיורו המאוחר (עמ' 73 ש' 8):

ש. אתה יודע לספר מה קרה לה?

ת. שמעתי שתקפו אותה אנשים, באו אליה הביתה, היה בלגן אצלנו במשפחה.

ש. היו מקרים נוספים כאלה עם המשפחה?

ת. כן. היו מקרים כאלה עם המשפחה. היה בלגן.

ש. מי דחפו אותה?

ת. איזה בחורות, לא מכיר אותן.

לשאלת בימ"ש: אבל אמרת שזה הייתה משפחה.

ת. המשפחה שלנו רבו עם משפחה אחרת, אני לא מכיר את המשפחה השנייה.

המשך חקירה:

ש. מאיפה אתה יודע את כל הסיפורים האלה

ת. התקשרו אליו והלכתי אליה לבית החולים. גם בת דודה שלי הותקפה באותו יום וגם בת דודה של השניה.

50. בעצם, בעדות זו העלה הנאשם לראשונה את הטענה לפיה המתלוננת הותקפה בידי "איזה בחורות", שאינו מכיר אותן. ואולם, בסתייה לכך, טען לאחר מכן, כי הוא יודע את זהותן ואינו מוכן לפרט, כיוון ש"בחורות הסתדרו ביניהם" (עמ' 77 ש' 4), וכן אמר "היא יודעת מי עשה לה את זה בדיק". אתה שומע? רבו משפחה. שתי משפחות רבו וסגרנו את זה. ואני לא יכול להגיד לך מי זה" (עמ' 94 ש' 8). כמובן, עולה סתירה בין הגרסאות, ומתעוררת השאלה: אילו אמנים הותקפה המתלוננת בידי "בחורות", מהו שמנע ממנה לספר זאת בבית החולים, ומדוע בחרה להטיל את האחריות דוקא על בן זוגה "על לא עוזל בכפו"? לשאלות אלה לא סיפק הנאשם הסבר, וקשה מאד להשתכנע כי הוא בחר (יחד עם המתלוננת) להגן על אלמוניותן של "בחורות" התוקפניות, במחיר של סיכון עצמו בהרשעה חמורה. מעבר לכך, גם אם נקבע את הטענה שאין למסור את שמות "בחורות" בשל הסוללה, עדין אין הסבר לכך שהנאם לא הביא לעדות את בנות משפחתו, אשר לפי עדותנו נכחו בבית בעת האירוע המאוחר, והותקפו גם הן (עמ' 73 ש' 20).

.51. הסתרות העולות מן העדות, והעדר כל עיגון, אינם אפשרים לקבל את גרסת הנאשם, ביחיד נוכח שמרתו על זכות השתקה בחקירתו, ללא מתן הסבר כלשהו. כשנשאל על כך בעודתו, השיב תשובה בעיתיות (עמ' :75

ש. מה שמסורת היום עולה פעם ראשונה שאנו שומעים את הדברים האלה. הוי לך מספיק הזדמנויות למסור אותם, גם במשטרה, גם בהליכים פליליים אחרים וגם במ"י וגם בכפירה. למה פעם ראשונה אנחנו שומעים אותם היום? ת. רק עכשו שאלו אותו.

ש. הייתה בחקירה בתחנת המשטרה, שם שאל אותך חוקר ספר מה היה, מה בחרת לעשות אז אתה זכר? ת. לא זכר.

ש. מציג לך את החקירה, זו החתימה שלך? ת. כן.

ש. שמרת על זכות השתקה. ת. לא.

ש. ב- 90% מהחקירה שלך אתה שתתקת. להציג לך את הדיסק? ת. או קי. נו, יאלה.

.52. בחקירתו הנגדית העלה הנאשם לפטע את הטענה, לפיה במועד האירוע המאוחר כלל לא היה בביתו, אלא שהוא בטבריה, בחברת 3 בני דודיו, ושב הביתה במו"ש (עמ' 75 ש' 31). מצד שני, בהמשך החקירה הנגדית, טען כי היה בטבריה במועד האירוע המקורי, ואילו בעת האירוע המאוחר היה בבית (עמ' 95 ש' 16), אך במקביל לכך, כל עדותו רצופה באמירות שאינו זכר כלל היכן היה בכל מועד, והוא זכר מתי הותקפה המתלוננה (עמ' 95 ש' 16). הסתרות הללו הותירו את הרושם, שהוא הודיע את השאלות ללא התייחסות של ממש, והוא מעוניין לענות (עמ' 96 מכל מקום, הנאשם סירב למסור מי אלה ששחו עמו בטבריה, וטען כי לא מסר פרטיים למשטרה, כי לא רצה לספר אוטם ככה" (עמ' 76 ש' 18). כידוע, זהוי חובתו של הנאשם להביא ראיות לטענת אליבי, ביחסו כשתען כי אחרים היו עמו (ע"פ 437/82 סלומון נ' מד"ז; ע"פ 5390/96 ابو מד"ע נ' מד"ז (3.8.99); ע"פ 2132/04 קיס נ' מד"ז (28.5.07)). במקרה דנן, לכואורה לא היה קל מזה להוכיח, בהבאת אותם 3 בני דודיו שהו עמו בטבריה, לעדות, אך אלו לא הובאו כմובן. בנסיבות הללו, אין מנוס מקביעה שטענת האליבי לא הוכחה כלל.

.53. בעת חקירתו טען הנאשם כי לא ביקר בבית הוריו כבר מזה שבועיים (ת/1 ש' 44), ובכך שקר נסף, שהרי אמו העידה כי בזקירותו של מועד האירוע המאוחר (9 ימים קודם לכן) הופיע הנאשם בביתה עם התינוק, וכן הבינה שמשהו אינו כשרה עם המתלוננת, ומירהה לביתה (ת/6). מכאן, שה הנאשם היה גם היה בבית במועד האירוע המאוחר, ואין שחר לטענת האליבי.

ועוד, משידענו כי הנאשם עזב את הבית בבוקר יחד עם התינוק, והגיע לבית אמו, אשר מיהרה לבתו מיד, עולה הטעיה, האם עזב את הבית כשהמתלוננת שרואה על הרצפה לבדה, לאחר שהותקפה בידי זרים? או שהוא טענתו היא כי היא הותקפה בבדיקה שנעדרת? תמיות אלה מציגות את גרסתו באור מופרך.

54.קשה להתעלם מכך שבעדותו למעשה המשיך הנאשם לחסום כל מידע נוסף אודות האירועים, זאת שכן שהשיב תשובות סטמיות ולעתים עיינות, והרבה לטען שאינו זוכה. בסופו של עניין הפסיק ב"כ הتبיעה את חקירתו הנגידית, כיוון שה הנאשם החל לפחות בערבית, וטען שאינו זוכה, עד כדי כך שהוא כוח אמר שהוא "נסגר". בנסיבות הללו, אני סבורה כי יש לראות את הנאשם כמו שבמוגנים רבים המשיך לשתקה, גם בעדותו. בהתנהלותו, לא יוכל הנאשם לצפות כי בית המשפט יאמין לדבריו, שהרי לא מסר גרסה מסודרת, מלאה ומוסברת כלל (ע"פ 2996/09 פלוני נ' מד"י (11.5.11), וכבר מ' כי אדם הנאבק על חפותו, יכבד וימסור גרסתו (ע"פ 7637/05 יוסף נ' מד"י (5.7.07)). לפיכך, אני קובעת כי שתיקת הנאשם בחקירה ובעדות, מחזקת את ראיות הتبיעה.

ענינים נוספים

55.ה הנאשם טען כי נפל פגם בחקירתו במשטרת בכר שלא הוזהר ביחס לאיירוע המוקדם. טענה זו אין ביدي לקבל, מכמה טעמים. ראשית, נוסח האזהרה הרשום על גבי טופס הודיעתו הוא: "תקיפות בת זוג הגורמת חבלה של ממש, תקיפות שוטר, אוים, במשר התקופה الأخيرة בעיר ומלה", כך שהזהירה מתיחסת במפורש לכלל האירועים בתקופה של חבלה. שנית, הנאשם חסם כל אפשרות לשאלות באותו אופן ספציפי אודות האירוע המוקדם, שהרי הודיע באופן חזיתי כי הוא שומר על זכות השתקה, והתמיד בכר למלול שאלות רבות. שלישית, גם בעדותו לא העלה הנאשם גרסה ממשית כלשהי ביחס לאיירוע המוקדם, ולא בקעה ממנו Zukunft חופות. רביעית, הלכה פסוקה היא כי אין זה מהות מחובבתה של הרשות החוקרת להציג בפני החשוד את כל פרטי הראיות והחוויות נגדו, וכי אם הובירה לו מהות החוואות, גם ללא דיקוק בפרטיהם (ע"פ 10049/08 ابو עצא נ' מד"י (23.8.12); רע"פ 3445/01 אלמליח נ' מד"י (22.1.02); ע"פ 70035/04 מד"י נ' חננה (9.9.04); ת"פ (מחוזי ב"ש) 15081-04-11 מד"י נ' צלאח (10.7.11)).

56.ה הנאשם הביא לעדות מטעמו את סבו, מ' א', על מנת לתמוך בגרסהו אודות עיריכת הסולחה עם משפחת "הבחורות", ואולם אני מוצאת כי אין לעדות זו משקל רב. מר א' לא ידע למסור פרטים כלשהם בעניין זהות המשפחה האחראית, למורת שערך לטענותו את הסולחה בתור ראש המשפחה (עמ' 101 ש' 22), לא ידע את מועד הסולחה (עמ' 104 ש' 10), או מי היה עמו (עמ' 103 ש' 26). יותר מזה, הוא לא ידע את מהות האירועים, ולא היה מסוגל לפרט את טיב ההסכם שערך. גם שאלות רבות מצד בית המשפט לא הועלו לחילץ ממנו פרטים קונקרטיים כלשהם, וההתרשומות היא כי הימנעותו אינה נובעת מקשישפה, אלא מן הטעם שעדותו הוזמנה על ידי הנאשם.

מעבר לצורך אציגן כי מר א' עמד על טענותו לפיה המתלוננת הותקפה ברחוב, זאת בניגוד לעדות המתלוננת, לפיה הותקפה בתוך ביתה (עמ' 18 ש' 20), ובניגוד לעדות נ' לפיה מצאה אותה שכובה בתוך ביתה. התרשםתי כי גרסתו מתאמת "להרחק" את מקום התקיפה מביתו של הנאשם, על מנת לגונן עליו, ולנטק את זיקתו למעשה.

.57 הנאשם בחר להימלט ממעצר, על פני 6 ימים, עד שאотор במקורה על ידי השוטר ابو ריש שהbia למעצרו. בחיקרתו (ת/1) נשאל על התנהלותו לאחר האירוע, ואישר כי ידע שהשוטרים מחפשים אותו וכך השאייר עבורי הזמנה למשטרה, אך העדיף שלא להתייצב לחקירה, וכך מ' בהודעה:

ש. אמרו לך שאתה דרוש למשטרה?

ת. אמרו לי שהמשטרה מחפשת אותך, ואמרתי לה הם השאיירו פתק, או מכתב שהם מחפשים אותך. לא נראה לך הגיוני לבוא לתחנה לברר את העניין שהשוטרים מגיעים אל הבית של ההורים באמצעות הלילה כדי לחשוף אותך?

ת. אני שומר על זכות השתקה"

ש. למה אתה שומר על זכות השתקה?

ת. שומר על זכות השתקה עוד פעם..

בהתאם להלכה הפסוקה, התנהגות מפלילה של נאשם, כגון: הימלטות מן המשטרה או ניתוק הטלפון, אשר לא ניתן להסביר מניח את הדעת, יכולה לשמש כראיה נסיבתית, המctrupt לראיות נוספות (ע"פ 10221/10 ג'/or נ' מד'י (17.1.2008); ע"פ 8962/12 נחמייס נ' מד'י (31.8.2016)), לאור זאת, אני סבורה כי התנהלות הנאשם שאין להסביר סביר, מחזקת אף היא את ראיות התביעה.

סיכום אישומים 1-2

.58 אמרות המתלוננת המפלילות את הנאשם בתקיפתה בכל אחד מן האירועים נמצאו קבילות ומהימנות, ויש להן חיזוקים רבים וכבדי משקל. האמרות מספקות גרסה סדורה ומלאת פשר להתרחשויות שעברו על המתלוננת, ואשר היא חששה לשטרף בהן שמא יוביל לה. על כן אני מעדיפה אותן על פני עדותה העונית.

בניגוד לתוכן האמרות, גרסת הנאשם נמצאה מלאת קשיים סתירות ופרוכות. למרות שבאופן טכני השיב הנאשם לשאלות ב"כ הצדדים, ההתרשםות מעודתו היא כי במידה רבה שמר על שתקתו, השיב בעינויות מוגנת, ונמנע ממיסרת גרסה מלאה להתרחשויות. הנאשם גם נמנע מהבאת עדים רבים (בנות משפחתו, בני דודיו, משפחת "הבחורות") שעל פי גרסתו יכולים לחזק את טענותיו, והם מצויים בשליטתו. העד היחיד שהובא הוא סבו, אך עדותו הייתה רצופת קשיים. הימנוותו מהבאת ראיות להגנתו, צריכה להישקל לחובתו, ויצירת הנחה שראיות אלה, אילו הובאו, היו תומכות בהפלתו. (ע"פ (מרכז) 29284-06-10 מד'י נ' חג' יחיא (3.11.10); ע"פ 3947/12 (סל'אח נ' מד'י, נבו מיום 12.10.)).

.59 בע"פ 3263/13 בן שטרית נ' מד'י (19.3.17) מ' :

הפסיקה עמדה לא אחת על כך שניתן לבסס הרשעה בפלילים אף על ראיות נסיבתיות

בלבד, וזאת כאשר הצבירותן ייחדי תביא למסקנה כי התרחיש המרשיע הוא האפשרות הסבירה היחידה (ראו למשל: ע"פ 230/84 ח'גבי נ' מדינת ישראל, פ"ד לט(1) 785, 792 (1985) (להלן: עניין ח'גבי); ע"פ 4354/08 מדינת ישראל נ' ר宾וביץ, [פורסם בנבז] פסקה 2 לפסק דין של השופט (כתוארו א' גרוניס (22.4.2010)). בהתאם לכך, הנדרך האחרון בהרשעתו של המערער הוא שלילת התרחיש החלופי שהועלה על ידו ...

בעניינו, שולתי את התרחיש החלופי שהציג הנאשם, מכל וכל. ההתרשות הכללית היא כי נעשה מאמץ לשמור קשר של שתיקה סביב העבירות, אך האמת המרה נגלית מתוך אמרות המתלוננת שהן משכנעות, מחוזקות בראיות הנסיבותיות האחרות, ומוכחות מעבר לכל ספק סביר את אשתו, בשני האירועים. על כן אני קובעת כי המסקנה היחידה המתבקשת היא שהנואם תקף את המתלוננת בשני האירועים.

אישום 3:

ראיות הتبיעת

.60. הتبיעה נסמכת על עדותם של 4 שוטרים, אשר טיפולו במעצרו של הנאשם:

השוטר ابو ריש העיד כי ביצע מעצר של הנאשם שהוא דרוש לחקירה, א Zuk אותו, והביא אותו לתחנה. כש.bi.קush להכניס את הנאשם לתא, והוא.יו לעליו לתחת את המפתחות, אך הנאשם סירב ודחק אותו, لكن משך אותו באזיזים לתוך התא. הנאשם הצליח להשחרר מידיו, הרים את ידיו האזיזות, ופגע לאבו ריש בסנטר. לאחר מכן, בסיעו של שוטר נוסף הוכנס הנאשם לתא, וכנראה נפצע בידו בתוך קר. כשהוכנס לתא איים "אני נשבע לך בنبיא מ' שהדם הזה לא ילך סתום ככה, אתה עוד תראה את הדם שלו", וכן אמר לו "אתה עוד לא מכיר אותי ואתה לא יודע מה אני מסוגל לעשות". ابو ריש עצמו גם נشرط באירוע. בחקירה הנגדית אישר ابو ריש כי האfon בו אחז באזיזי הידיים של הנאשם היה מכאייב, אך נועד להדוף אותו לתוך התא לאחר שהתנגד. בנוסף, אישר כי "תכן שהשניתה נגרמה לו כתוצאה מן המאבק, ולא בפעולה יזומה של תקיפה כלפיו".

השוטר אלדבח העיד כי היה מפקד תורן בתחנת ביום 6.9.14, עת פנה אליו ابو ריש ומסר לו כי הנאשם סירב להיכנס לתא המעצר והוא צורך להשתמש נגדי בכוח סביר. ابو ריש מסר לו כי הנאשם הרים ידיו שהו אזיזות ופגע לו בסנטרו, וגרם לו שפוחטים בכך היד. לדבריו, ראה בעינוי את השפוחטים שהו עם דם טרי. בחקירה הנגדית נשאל אלדבח האם ابو ריש דיווח שהנואם פגע בו במקוון, או שנפגע במהלך ההתנגדות, והשיב כי ابو ריש מסר שהנואם הרים את ידיו האזיזות "ודפק לו את האזיזים בסנטר", אך הוא עצמו לא ראה את ההתרחשויות. בנוסף, לא ראה חבלות על הנאשם בעקבות שגגה הوذעתו, בסמוך לאחר מכן.

השוטר שי סקופ העיד כי במועד שבו נעצר הנאשם, היה קצין תורן בתחנה. לדבריו, שמע צעקות ורע למקומות שם ראה את ابو ריש נאבק עם החשוד, ועזר לתפוס את הנאשם ולהכניסו לתא. סקופ לא שמע אויומים, אך שמע

קללות בערבית ובעברית. לפי הבנתו, האירוע החל קודם להגעתו, ונכח רק בסופה.

השוטרת אשכני העידה כי הייתה עם אבו ריש בעת מעצר הנאשם, וראתה כי היו בידי הנאשם מפתחות. לפי עדותה, שמעה שאבו ריש ביקש כי הנאשם יוציא את המפתחות, והaintם ענה "אל תעוז". כשנישה השוטר להכנס אותו לתא, הנאשם התנגד והרים את ידיו, ואז אבו ריש תפס אותו באזקיים.

עדויות השוטרים היו מהימנות וסדורות, והן מתיחסות זו עם זו.

בנוספ', מפנה התביעה לכך שבחקירתו במשטרת שמר הנאשם על זכות השתקה, אם כי אישר בפתח ההודעה, ששתה אלכוהול בשעותليلת מאוחרות. החוקר תיעד כי נדף מפני ריח אלכוהול (ת/1 ש' 18).

ראיות ההגנה

61. הנאשם סתר עצמו, ובעצם, בעדותו הודה בעבירות. בתחילת העיד כי לאחר שהגיע לתחנת המשטרה עצור, דרש ממנו השוטר את המפתחות, וכשסירב, דחפו אותו, תפסו באזקיים, אחזו בצווארו, והוא נחנק, لكن הוריד את ידיו כשהן אזקיות, ככלפי מטה, וכך נפגע השוטר, מבלי שהתקoon לכך. ואולם, בניגוד לכך, בחקירהו הנגדית הודה שתקף את השוטר, ולא טען כי פעל מתוך רצון לגונן על עצמו כלל:

ש. איך אתה מגע למצוות ששוטר אומר לך רק תן לי את המפתחות שלך איך אתה מגע למצוות שאתה מתעמת עם שוטר?

ת. למה הוא יקח לי את המפתחות ויעשה משהוא רוצה בבית? יאללה. על מפתח.
ש. מה היה?

ת. שבאו מה אני אגיד לך? לשחקו לי את המפתח והם תקפו אותי ואני תקפתי אותם. תקפו אותי מה אני אסתכל עליהם ככה? עשיתו לו ככה דחפתי אותו עם הידיים שיתרחק ממי, לא בכונה. מה אני אתם להם שיתקפו אותי? פעם ראשונה תשתקם להם. בגיל 16 הם עשו לי ככה ושברו לי את הצוואר, באננו לתחנה ואמרנו לנו לא אנחנו לא אנחנו. סתם מניעקים כולם.

ש. בכלל שעצמנו אותו בגיל 16 אתה מרשה להיות אלים כלפיהם ביום.

ת. אני בשבי המשטרה אהיה אלים, מי שיגע بي אני איזין לו את הצורה. זה מה שאני יכול להגיד.
ש. אמרת לשוטר תזהר ממנו אתה לא מכיר אותנו?

ת. לא זוכר. לא זוכר יאללה תגמור בחיית דין, תגמור.

ש. אז אתה מודה באישום השני?
ת. לא זוכר. כל מה שתשאל אותי לא זוכר כלום.

לאור הودאותו המלאה בעדותו, הוכחה העבירה של תקיפת השוטר.

.62. בונגע לעבירות האיומים, הנאשם אישר כי איים על השוטר, אך טען כי לא התקoon (עמ' 72 ש' 19):

ש. השוטר אמין היה כאן ואמר שאימית עליו?
ת. מעצבים שלי, תקפו אותו שמנוה שוטרים ו אמרתי את זה, הייתי מסטול ויצא הדיבור הזה, Caino התחלתי לאיים עליו.
לא יצא לי Caino באלי, לא באתי להתקoon פה.

כידוע, על פי ההלכה הפסוקה, המבחן להטבתה של עבירות האיומים הוא המבחן האובייקטיבי, דהיינו: יש לבחון האם בתוכן הדברים ובנסיבות שבנה מ' או היה כדי להטיל איימה על האדם מהישוב (ע"פ 6368/09 זקן נ' מד"י 12.7.10). טענת הנאשם כי אמר את הדברים מתוך כעס ולא מתוך כוונה למשם, אינה יכולה לשמש הגנה טובה עבורו, שכן כוונתו הסובייקטיבית אינה המדד הנכון לבחינת הטבשות העבירה (ע"פ 2038/04 למ' נ' מד"י 4.1.06), ופעמים רבות נקבע כי גם אמרה שנעשה מתוך כעס, מגבשת עבירה של איומים, בהתקנים מבחן הצפיפות לכך שהדברים יפחידו או יקניטו את מושא האיום (ע"פ (נצח) 10-11-28163 מד"י נ' דרור 6.12.11). מעבר לכך, גם אם לא מתקיימת בנאש הכוונה להפחיד, הרי לכל הדעות, הטענה עצמה להקנית את השוטר. כפי שהעיד בעצמו, כוונתו הייתה לעמוד את השוטר במקום, כיוון שדרש ממנו את המפתחות.

לאור האמור, הוכחה העבירה של איומים לפני השוטר.

סיכום אישום 3

.63. הוכח מעבר לכל ספק סביר כי הנאשם תקף את השוטר ابو ריש ואיים עליו.

סוף דבר

התביעה הוכיחה את כל העבירות שבכתב האישום, מעבר לכל ספק סביר.

על כן אני מרשים את הנאשם בעבירות הבאות:

א. תקיפת בן זוג הגורמת חבלה של ממש- 2 עבירות לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

ב. תקיפת שוטר על רקע מעצר- לפי סעיף 381(א)(3) לחוק.

ג. איוםים- לפי סעיף 192 לחוק.

ניתנה היום, ג' סיון תשע"ח, 17 Mai 2018, במעמד הצדדים